

101D

101
D

نام:
نام خانوادگی:
محل امضا:

«اگر دانشگاه اصلاح شود مملکت اصلاح می‌شود.»
(امام خمینی (ره))

جمهوری اسلامی ایران
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
سازمان سنجش آموزش کشور

صبح جمعه
۱۳۹۵/۱۲/۶
دفترچه شماره (۱)

آزمون ورودی
دوره دکتری (نیمه‌متمرکز) داخل - سال ۱۳۹۶

رشته امتحانی زبان و ادبیات فارسی (کد ۲۱۰۱)

تعداد سؤال: ۱۰۰
مدت پاسخگویی: ۱۲۰ دقیقه

عنوان مواد امتحانی، تعداد و شماره سؤالات

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره
۱	مجموعه دروس تخصصی (کلیات ادبی (تاریخ ادبیات، دستور، عروض و قافیه، نقد و نظریه‌های ادبی معاصر) - متون نظم و نثر - زبان عربی - متون نظم - متون نثر - بلاغت)	۱۰۰	۱	۱۰۰

این آزمون نمره منفی دارد.
استفاده از ماشین حساب مجاز نیست.
اسفندماه - سال ۱۳۹۵

حق چاپ، تکثیر و انتشار سؤالات به هر روش الکترونیکی و ... پس از برگزاری آزمون، برای تمامی اشخاص حقیقی و حقوقی تنها با مجوز این سازمان مجاز می‌باشد و با متخلفین برابر مقررات رفتار می‌شود.

■ ■ عَيْنُ الْأَصْحَاحِ وَالْأَدَقُّ فِي التَّرْجَمَةِ أَوْ الْمَفْهُومِ أَوْ التَّعْرِيبِ (۱ - ۹)

۱- ﴿ وَ أَدْخَلْنَاهُمْ فِي رَحْمَتِنَا إِنَّهُمْ مِنَ الصَّالِحِينَ ﴾:

(۱) آنها را با رحمت خود داخل صالحان قرار دادیم!

(۲) آنان را بجهت رحمت خودمان از صالحین قرار دادیم!

(۳) آنان را در رحمت خود در آوردیم که آنان از صالحان هستند!

(۴) آنها را در رحمت خودمان وارد کردیم که آنها همان صالحان هستند!

۲- « وَ فِي اللَّهِ لِكُلِّ سَعَةٍ وَ لِكُلِّ عَلَى الْوَالِي حَقٌّ بِقَدْرِ مَا يَصْلُحُهُ! »:

(۱) در مورد خدا برای همه وسعتی هست و همگی حقی بر گردن والی دارند به مقداری که امور آنها سر و سامان گیرد!

(۲) برای هر یک از آنان نزد خدا گشایشی است و هر یک را بر والی حقی هست به مقداری که امور آنها را سامان دهد!

(۳) برای هر وسعت و گشایش نزد خدا امکانی هست و برای هر والی حقی هست به اندازه‌ای که کارش را به اصلاح آورد!

(۴) در راه خدا وسعت و گستردگی وجود دارد و برای همه حقی بر دوش والیان قرار داده‌اند به اندازه‌ای که کارشان را به اصلاح آورد!

۳- « الْحَرِيَّةُ الشَّخْصِيَّةُ تَعْبَرُ عَنْ تَحَرُّرِ الْإِنْسَانِ فِي سُلُوكِهِ الْخَاصِّ مِنْ مَخْتَلَفِ أَلْوَانِ الضَّغْطِ وَ التَّحْدِيدِ، وَ أَنَّهُ يَمْلِكُ إِرَادَتَهُ وَفَقاً لِرَغْبَاتِهِ الْخَاصَّةِ! »:

(۱) آزادیهای شخصی بیانگر آزادی فرد است در اعمال خود از هر گونه فشار و محدودیت، چه انسان برحسب خواست خود حاکم بر اراده خویش است!

(۲) آزادیهای فردی رهایی انسان را می‌خواهد از هرگونه فشار و محدودیت در روشهای ویژه خود، و اینکه وی طبق خواسته‌های خویش مالکیت اراده خود را احراز کند!

(۳) آزادی شخصی رهایی انسان را تأمین می‌کند از هر نوع فشار و محدودیت در روشهای خاص خویش، چه او برطبق تمایلات ویژه خود مالک اراده خویش است!

(۴) آزادی فردی بیانگر رهایی انسان است از هرگونه فشار و محدودیت در رفتار خاص خود، و اینکه او بر وفق تمایلات خاص خویش حاکم بر اراده خود می‌باشد!

- ۴- « إذا كان حظي الهجر منكم و لم يكن بَعَادَ، فذاك الهجرُ عندي هو الوصلُ!»:
- ۱) إذا كان نصيبي منكم الهجر لا أبالي بالوصل، فالبعد خير لي!
  - ۲) إن هجرتُموني و لم يكن البعاد، كان ذلك الهجر هو نفس الوصل!
  - ۳) إن لم يكن نصيبي من هجركم هو الوصل، فلا فرق لي بين القرب و البعد!
  - ۴) إذا تركتُم حظي و هجرتُم، فلا تبعدون مِنِّي، لأنَّ الهجر و الوصل سيان عندي!
- ۵- « أ لم تعلمي أسماء، ويحك أنني خُلقتُ أمينًا لا أخون أمينًا!»:
- ۱) ای اسماء؛ هان که آگاه نیستی من امین هستم و در حق کسی که از من ایمن باشد خیانت نمی‌ورزم!
  - ۲) وای بر تو ای اسماء؛ که نمی‌دانی من امین هستم و در مورد کسی که از من امان گرفته خیانت نمی‌کنم!
  - ۳) آیا نمی‌دانی ای اسماء؛ که من را امین زاده‌اند و هیچگاه نسبت به کسی که امان داده‌ام خیانت نمی‌ورزم!
  - ۴) ای اسماء؛ وای بر تو، آیا ندانسته‌ای که من را امین زاده‌اند و به کسی که از من در امان باشد خیانت نمی‌کنم!
- ۶- « إذا قلَّ مال المرء قلَّ صديقه و فارقه ذاك التحنُّن و الودَّ!»: عین غیر المناسب لمفهوم البيت:
- ۱) إنِّي أقیم إلى الزَّوراء أعرها إنَّ الحبيب إلى الإخوان ذو مال!
  - ۲) استغن أو مُت، و لا یغررک ذو نسب من ابن عمِّ و لا عمِّ و لا خال!
  - ۳) چو مالت کاست از مهتر بکاهند زیانت بهر سود خویش خواهند!
  - ۴) با دشمن من چو دوست بسیار نشست با دوست نشایدم دگر بار نشست!
- ۷- « و إذا لم تجد من النَّاس كفوًا ذات خیر، تَمَنَّت الموت بعلا!»: يتكلم البيت عن .....
- ۱) بیان ترس از مرگ! ۲) آرزوی مرگ را زشت شمردن!
  - ۳) وصف نابسانی زمانه! ۴) مرگ را فریب دهنده بشمار آوردن!
- ۸- « هنگامی که خداوند خواست این نشئه انسانی را کمال بخشد تمام حقایق عالم را به او اعطا کرد!»:
- ۱) لما أراد الله کمال النشأة الإنسانية هذه أعطها جميع حقائق العالم!
  - ۲) عندما أراد الله الكمال لهذه النشأة الإنسانية وهب لها الحقائق في العالم كلها!
  - ۳) إذا وقعت الإرادة الإلهية على إكمال هذه النشأة الإنسانية ألهمها كلَّ الحقائق في العالم!
  - ۴) حين وقعت إرادة الإلهية على إكمال النشأة الإنسانية هذه أعطها حقائق العالم جميعها!
- ۹- « هر چیزی که تحصیل معرفت و ایمان به خدا بر آن متوقف باشد، تحصیل آن واجب و ضروری است!»:
- ۱) كلَّ ما یوصل الإنسان إلى المعرفة و الإيمان، يجب أن یُحصل علیه!
  - ۲) كلَّ شيء یبلغ الإنسان معرفة الله و الإيمان به، يجب تحصيله ضرورة!
  - ۳) كلَّ شيء یرتبط به المعرفة و ایمان الله، ضروري تحصيله على الإنسان!
  - ۴) كلَّ ما یتوقَّف علیه المعرفة و الإيمان بالله، یكون تحصيله ضروريًا و واجبًا!

■ ■ عین الصحيح في التشكيل (١٠ و ١١)

١٠- عین الخطأ:

- ١) المرءُ المسلمُ البريءُ من الخيانة،
- ٢) ينتظرُ من الله إحدی الحُسَينِ، إمَّا دَاعَى اللهُ،
- ٣) فَمَا عِنْدَ اللهِ خَيْرٌ لَهُ، و إمَّا رَزَقَ اللهُ،
- ٤) فإذا هُوَ ذُو أَهْلِ و مَالٍ، و مَعَهُ دِينُهُ و حَسْبُهُ!

١١- عین الخطأ:

- ١) القَمَرُ أَجْمَلُ الكَوَاكِبِ صُورَةً و أَبْيَنُهَا مَنظَرًا و أَسْهَلُهَا رُصْدًا،
- ٢) و أَكْبَرُهَا فِي رَأْيِ العَيْنِ بَعْدَ الشَّمْسِ جُرْمًا، وَ هُوَ سَيَّارٌ كُرُوبِيٌّ،
- ٣) أَصْغَرُ مِنَ الأَرْضِ بِحَسَبِ بَاسِعٍ و أَرْبَعِينَ مَرَّةً. انفصلَ مِنْهَا زَمَنُ التَّكْوِينِ،
- ٤) و صَارَ تَابِعًا لَهَا، طَائِفًا حَوْلَهَا، مُسَبِّمًا نُورَهُ مِنَ الشَّمْسِ مِثْلَهَا!

■ ■ عین الصحيح في الإعراب و التحليل الصرفي (١٢ - ١٥)

١٢- ﴿ و جاؤوا أباهم عشاءً يبيكون ﴾:

- ١) يبيكون: مجرد ثلاثي - معتل و ناقص (إعلاله بالإسكان) / فعل مرفوع بثبوت نون الإعراب، فاعله ضمير الواو البارز و الجملة فعلية و حال و صاحب الحال ضمير « هم » و عاملها فعل « جاؤوا »
- ٢) عشاءً: جامد (غير مصدر) - نكرة - معرب - ممدود - ممنوع من الصرف / ظرف أو مفعول فيه للزمان و منصوب و متعلقه فعل « جاؤوا »
- ٣) جاؤوا: للغائبين - معتل و أجوف (إعلاله بالقلب) و كذلك مهموز اللام / فعل و فاعله ضمير الواو البارز، و الجملة فعلية
- ٤) أبا: اسم من الأسماء الخمسة و الملازمة للإضافة - مفرد مذكر - معرب - منصرف / مفعول به و منصوب بالألف

۱۳- « كم من أكلة منعت أكلات! »:

(۱) كم: اسم غير متصرف (خبرية) - كناية للعدد - نكرة - مبني على السكون / مبتدأ و مرفوع محلاً،
و الجملة اسمية

(۲) أكلات: جمع سالم للمؤنث - مشتق و اسم الهيئة - نكرة - معرب - منصرف / مفعول به
و منصوب بالكسرة

(۳) أكلة: مفرد مؤنث - جامد و اسم أو مصدر المرة - نكرة - معرب / تمييز مفرد للمميز « كم »
الاستفهامية و مجرور بحرف « من » الزائدة

(۴) منعت: ماضٍ - للغائبة - صحيح و سالم - متعدياً - مبني على الفتح / فعل و فاعله الضمير
المستتر فيه جوازاً تقديره « هي » و الجملة فعلية و نعت للمنعوت « أكلة »

۱۴- « إن يقطع منك الرجاء فإنه سيقى عليك الحزن ما بقي الدهر! »:

(۱) الرجاء: مفرد مذكر - جامد - معرّف بأل - معرب - ممدود - منصرف / فاعل و مرفوع

(۲) يقطع: مضارع - مزيد ثلاثي (من باب انفعال) - متعدياً / فعل شرط و مجزوم و فاعله « الرجاء »

(۳) يبقى: للغائب - معتل و ناقص (إعلاله بالإسكان و القلب) / فعل جواب شرط و مجزوم، فاعله
« الحزن » و الجملة فعلية

(۴) بقي: ماضٍ - مجرد ثلاثي - متعدياً / فعل و فاعله « الدهر » و الجملة فعلية و مصدر مؤول،
و مفعول فيه تقديره « مدة بقاء الدهر »

۱۵- « كنت من كرتي أفر إليهم فهم كرتي، فأين الفرار! »:

(۱) الفرار: اسم - مفرد مذكر - مشتق و صفة مشبهة - معرّف بأل - معرب - صحيح الآخر -
منصرف / مبتدأ مؤخر و مرفوع، و الجملة اسمية

(۲) أين: اسم غير متصرف من الأسماء الملازمة للإضافة و من أدوات الاستفهام / ظرف أو مفعول فيه
للمكان و متعلقه محذوف، و شبه الجملة خبر مقدم و مرفوع محلاً

(۳) كنت: مجرد ثلاثي - معتل و أجوف (إعلاله بالحذف) - مبني على السكون / فعل من الأفعال
الناقصة و هي من النواسخ، اسمه ضمير التاء، و خبره شبه الجملة « من كرتي »

(۴) أفر: مضارع - للمتكلم وحده - صحيح و مضاعف (إدغامه واجب) / فعل مرفوع و فاعله الضمير
المستتر فيه وجوباً تقديره « أنا » و الجملة فعلية و خبر « كان » و رابطها الضمير المستتر

■ ■ عین المناسب للجواب عن الأسئلة التالية (١٦-٢٠)

١٦- عین «قد» بمعنى التقليل:

- (١) الأعمار قد يطول سنوات و لكنّ التخریب يتم في لحظة!
- (٢) قد خلت هذه القرية من سكانها، فأصبحت لا زرع فيها!
- (٣) أخبرت بأنه قد وصلت الطالبات و قد تصل الأستاذة!
- (٤) واجهت في الطريق كرة، فقد أرى صبایا لاعبين!

١٧- « إشتراك في التصويت ..... ». عین الخطأ للفراغ:

- (١) إثناعشرة ألف ناخبة!
- (٢) أحد عشر ألفا من الناخبين!
- (٣) إثناعشر ألفا من الناخبات!
- (٤) إحدى عشرة ناخبة و ألف ناخب!

١٨- عین الصحيح في المبني للمجهول:

- (١) ألهاكنّ التكاثر حتى زرتنّ مقابركن ← ألهين حتى زيرت مقابركن!
- (٢) ألهاكم التكاثر حتى زرتم مقابرکم ← ألهيتم حتى زارت مقابرکم!
- (٣) ألهاهم التكاثر حتى زاروا مقابرهم ← ألهيتم حتى زاروا مقابرهم!
- (٤) ألهاننا التكاثر حتى زرنا مقابرنا ← ألهينا حتى زيرت مقابرنا!

١٩- عین النعت السببي:

- (١) وقر سمع لم يفقه الواعية!
- (٢) القرآن أنيق الظاهر و عميق الباطن!
- (٣) إن الخطايا خيل شمس حمل عليها أهلها!
- (٤) أيها الناس المجتمعة أبدانهم، فعلکم يطمع فيکم الأعداء!

٢٠- عین الصحيح في المفعول لأجله:

- (١) أعرضنا عن إبتياح ما لا يلزمنا إندخارا لأموالنا!
- (٢) طالعت هذا الكتاب و جمعت آراء مؤلفه إفادة منه!
- (٣) إننا صادقة في عملها و قولها، فأحترمها حبًا لخلقها!
- (٤) بادرنا بتهيئة السلاح الحديث إحاطة العدو اللدود بنا!

- ۲۱- مفهوم این بیت، بر کدام گزینه تکیه دارد؟
پرشان شود گل به باد سحر
(۱) حال باید نه قال
(۲) عشق باید نه هوس
(۳) کشش باید نه کوشش
(۴) عنایت باید نه عبادت
- ۲۲- مفهوم این بیت، مؤید کدام عبارت است؟
هر کس که دید روی تو بوسید چشم من
(۱) دل پیرو راه دیده است.
(۲) نگاه با نظر متفاوت است.
(۳) دیدار نخست تحسین برانگیز است.
(۴) یک نظر برای عاشق شدن کافی است.
- ۲۳- مفهوم این بیت، بر کدام گزینه تکیه دارد؟
سینه کو شعله آتشکده فارس بکش
(۱) آه و اشک
(۲) شور و شوق
(۳) سوز و ساز
(۴) موج و توفان
- ۲۴- کدام گزینه، از این بیت دریافت می‌شود؟
دامن مفشان از من خاکی که پس از من
(۱) نظر عاشق با خداست.
(۲) عشق همواره برجاست.
(۳) هوس از عشق جداست.
(۴) شور شیدایی هویداست.
- ۲۵- کدام عبارت، متناسب با معنی این بیت است؟
تا بو که دست در کمر او توان زدن
(۱) گنجینه وصال از غم ملامت است.
(۲) راه وصال از خون عاشقان رنگین است
(۳) گل وصال با خار ملامت هم نشین است
(۴) آن را که آرزوی وصال است پیوسته آشفته حال است.
- ۲۶- این بیت، خواهان چیست؟
خود باش آنس خود مطلب کس که پیل را
(۱) تکیه بر سرمایه خویش
(۲) هم گوش بهتر از پر طاووس پشه ران
(۳) خویشتن خویش را شناختن
(۴) دیگران را ناچیز انگاشتن
(۴) از خود به دیگری پرداختن
- ۲۷- مفهوم این بیت، بر کدام مورد تکیه دارد؟
بر محک کعبه کو جنس بلال آمد به رنگ
(۱) طواف دل
(۲) کفرستیزی
(۳) اخلاص عمل
(۴) آزمون الهی
- ۲۸- کدام بیت در تفاخر نیست؟
(۱) ضمیر من امیر آب حیوان
(۲) نه نظم من به بیت کس مزور
(۳) من اندر کنج و دونان بر سر گنج
(۴) نه پیش من دواوین است و اشعار
زبان من شبان واد ایمن
نه عقد من به در کس مزین
مگس در گلشن و عنقا به گلخن
نه عیسی را عقاقیر است و هاون

- ۲۹- مفهوم این بیت، کسب آزادی را به کدام مورد مشروط می‌داند؟
 چو در میدان آزادی سواریش آرزو کردی
 (۱) بر هوای نفس چیره گشتن
 (۲) خردمندانه ترک آرزو کردن
 (۳) بر مرکب استطاعت سوار بودن
 (۴) مردانه قدم در میدان نهادن
- ۳۰- مضمون کدام بیت، تشبیهی است؟
 (۱) فلک تا نشکند پشت دوتایی
 (۲) جهان هندوست تا رختت نگیرد
 (۳) بلی تا با منت خوش بود یک چند
 (۴) لباسی پوش چون خورشید و چون ماه
- ۳۱- کدام مطلب از مفهوم این بیت، دریافت می‌شود؟
 اگر خطّ کمر بندد به خونم
 (۱) گوش به فرمان بودن
 (۲) مرگ را آرزو کردن
 (۳) کسب آرزو کردن
 (۴) کسب آرزو کردن
- ۳۲- کدام بیت، یادآور آیتی قرآنی است؟
 (۱) کسی کو سیم و زر ترکیب سازد
 (۲) نریزد ابر بی توفیر دریا
 (۳) جهانسوزی بد است و جورسازی
 (۴) در آن خدمت که یارش ساز می‌کرد
- ۳۳- کدام مطلب از مفهوم این بیت دریافت می‌شود؟
 درآمد مرد را بخشنده دارد
 (۱) جود بذل موجودی است.
 (۲) جود مقدم بر موجود است.
 (۳) ارزش موجودی به جود است.
 (۴) لازمه جود، موجودی است.
- ۳۴- کدام بیت، برگرفته از حدیث نبوی نیست؟
 (۱) رحمت او سابق است از قهر او
 (۲) جمع کن خود را جماعت رحمت است
 (۳) چون که بی این شرب کم داری سکون
 (۴) نه بگفته است آن سراج امتان
- ۳۵- کدام بیت به معنی آیه شریفه «و ما بعد الحق الا الضلال» نزدیک است؟
 (۱) جان هامان جانب قبطلی شده
 (۲) کهربا هم هست و مغناطیس هست
 (۳) آن یکی چون نیست با اخیر یار
 (۴) گر تو نشناسی کسی را از ظلام
- ۳۶- کدام گزینه از معنی این بیت دریافت می‌شود؟
 آن که زرق او خوش آید مر ترا
 (۱) مراتب اولیاء حق متفاوت است.
 (۲) اولیاء حق را با دورویی کار نیست.
 (۳) خداوند اولیاء خود را پاس می‌دارد.
 (۴) اولیاء حق احساس را بر عقل بر نمی‌گزینند.
- سر آمال بودی گوی و پای عقل چو گانش
 (۲) خردمندانه ترک آرزو کردن
 (۴) مردانه قدم در میدان نهادن
- به کس ندهد یکی جو مومیایی
 مگیرش سست تا سختت نگیرد
 حدیث بود با من خوشتر از قند
 که باشد تا تو باشی با تو همراه
- نیایی نقطه‌وار از خط بروم
 (۲) پیوسته در راه بودن
 (۴) دشمن را دوست انگاشتن
- قیامت را کجا ترتیب سازد
 نه بی باران شود دریا مهیا
 ترا به، گسر رعیت را نوازی
 مکافاتش یکی ده باز می‌کرد
- زمین تا در نیارد بر نیارد
 (۲) جود مقدم بر موجود است.
 (۴) لازمه جود، موجودی است.
- سایقی خواهی برو سابق بجو
 تا توأم با تو گفتن آنچه هست
 چون ز ابراری جدا وز یشربون
 این جهان و آن جهان را ضرتان
- آن ولیّ توست نه خاص خدا
 (۲) اولیاء حق را با دورویی کار نیست.
 (۴) اولیاء حق احساس را بر عقل بر نمی‌گزینند.

- ۳۷- در این بیت، شاعر از چه سخن می‌گوید؟
اجر اعمال صالح بنده از ابادیت غیر ممنون باد
(۱) نعمت بی‌کران و پاداش بی‌پایان
(۲) دستانی بخشنده و پاداشی متقابل
(۳) عنایتی بی‌علت و پاداشی معنوی
(۴) لطفی بی‌منت و پاداشی بی‌حساب
- ۳۸- مفهوم این بیت گویای حال کیست؟
سیلاب نیستی را سر در وجود من نه
(۱) تارک دنیا
(۲) کز خاکدان هستی بر دل غبار دارم
(۳) خیال‌اندیش
(۴) ملول از جهان
- ۳۹- کدام مطلب از مفهوم این بیت، دریافت می‌شود؟
مرغ پرنده اگر در قفسی پیر شود
(۱) ترک عادت
(۲) همچنان طبع فراموش نکند پروازش
(۳) نفرت از زندان
(۴) اصالت فطرت
- ۴۰- کدام مطلب از مفهوم این بیت دریافت می‌شود؟
شیراز در نبسته است از کاروان ولیکن
(۱) گمنام عشق گسستنی نیست.
(۲) ما را نمی‌گشایند از قید مهربانی
(۳) خوگری کم از عاشقی نیست.
(۴) ما را در جمع عاشقان راه نیست.
- ۴۱- کدام عبارت مکمل این مصراع است؟
بذل روحی فیک امر هین
(۱) خود چه باشد در کف حاتم درم
(۲) تا چو شمع از سر بسوزم تا قدم
(۳) خواهی اکنون عدل کن خواهی ستم
(۴) عشق و مستوری نمی‌آمیزد به هم
- ۴۲- مفهوم کدام بیت با ابیات دیگر متفاوت است؟
(۱) چو دولت نباشد سپهر بلند
(۲) چه یاری کند مغفر و جوشنم
(۳) سعادت به بخشایش داور است
(۴) چو نتوان بر افلاک دست آختن
(۱) نیاید به مردانگی در گمنام
(۲) که یاری نکرد اختر روشنم
(۳) نه در جنگ و بازوی زورآور است
(۴) ضروری است با گردشش ساختن
- ۴۳- مفهوم این بیت بر کدام مورد تکیه دارد؟
نه هر آدمیزاده از دد به است
(۱) فضیلت در نیکی است.
(۲) که دد ز آدمیزاده بد به است
(۳) حیوان تربیت شدنی است.
(۴) آدمی دستخوش تباهی است.
- ۴۴- کدام مطلب از مفهوم این بیت دریافت می‌شود؟
کرا پای خاطر بر آمد به سنگ
(۱) خاطر خطیر را غم نیست.
(۲) عاشق را پروای بدنامی نیست.
(۳) نازکدل را از شکست چاره نیست.
(۴) عاشق را توان خویشتن‌داری نیست.

- ۴۵- مفهوم این بیت بر کدام مطلب تکیه دارد؟
 مکن بر کف دست نه هر چه هست
 (۱) بخشنده را هرگز پشیمانی نیست.
 (۲) هرگز از بخشش پشیمان مباش.
 (۳) ببخش پیش از آن که پشیمان شوی.
 (۴) اگر امروز نبخشی فردا نخواهی توانست که ببخشی.
- ۴۶- «زَلَّتْ به ذیل تجاوز پوشاندن» معادل است با .....
 (۱) از خطا درگذشتن
 (۲) امید بخشایش داشتن
 (۳) به لغزش بی‌توجه بودن
 (۴) نادیده را دیده انگاشتن
- ۴۷- «مرکب عزیمت را تنگ برکشیدن» یعنی .....
 (۱) عنان در کشیدن
 (۲) در مضیقه افتادن
 (۳) سخت شتاب کردن
 (۴) آماده حرکت شدن
- ۴۸- «دست استحواذ یافتن» یعنی .....
 (۱) چیره شدن
 (۲) تردید کردن
 (۳) خیره ماندن
 (۴) دریغ خوردن
- ۴۹- «دیبای معلم بر حیوان لا بعلم» متناسب است با .....
 (۱) جنونی وافر و کلامی فاحر
 (۲) سرایی ناخوش و ایوانی منقش
 (۳) ابلهی سمین را خلعتی ثمین در بر
 (۴) مرکب تازی در زیر و قصب مصری بر سر
- ۵۰- مفهوم «دوران با خبر در حضور و نزدیکان بی‌بصر دور» کدام مورد را می‌ستاید؟
 (۱) آگاهی و بینش
 (۲) دانایی و دریافت
 (۳) تأمل و تدبیر
 (۴) حکمت و کاردانی
- ۵۱- «آن که مراد خاطر یاران بر مصالح خویش مقدم دارد» چگونه انسانی است؟
 (۱) ریاکار
 (۲) ایثارگر
 (۳) فرصت‌طلب
 (۴) آینده‌نگر
- ۵۲- توصیف این جمله «راحت عاجل به تشویش محنت آجل منغص کردن خلاف رای خردمندان است.» چیست؟
 (۱) گذشت زمان را فراموش کردن
 (۲) حال را بر گذشته ترجیح دادن
 (۳) از لذت‌های آنی سود بردن
 (۴) درنگ را بر شتاب ترجیح دادن
- ۵۳- تکیه این عبارت «ملک از خردمندان جمال‌گیرد و دین از پرهیزگاران کمال باید» بر کدام مورد است؟
 (۱) کرامت انسانی
 (۲) دانایی و تقوی
 (۳) نیک اندیشی و زیبایی
 (۴) برتری جویی و رشد معنوی
- ۵۴- مفهوم این جمله «اصحاب حزم گناه ظاهر را عقوبت مستور و جرم مستور را عقوبت ظاهر جایز نشمرند.» خواهان چیست؟
 (۱) ترجیح عفو بر کیفر
 (۲) پرهیز از پرده دری
 (۳) کیفری متناسب با جرم
 (۴) پیشگیری از وقوع جرم
- ۵۵- کدام گزینه از مفهوم عبارت زیر دریافت می‌شود؟
 «آن کس که دار بازی کند اگر دوستان در آن موافقت نکنند به هیچ تأویل آن را بر دشمنیگی حمل نتوان کرد.»
 (۱) دوستی ناکردن نشان دشمنی نیست.
 (۲) همراهی با دوستان دلیل همیاری نیست.
 (۳) لازمه دوستی، همراهی در همه کاری نیست.
 (۴) عنوان دشمن به دوست دادن سزاوار نیست.

- ۵۶- کدام گزینه از مفهوم این جمله «شیره نفس و غلبه شهوت و استیلاي نهمت مرا در این ورطه افکند.» دریافت نمی‌شود؟
- (۱) آزمندی
(۲) خودپرستی
(۳) آرزومندی
(۴) امیال نفسانی
- ۵۷- کدام مورد می‌تواند جان‌نشین نقطه‌چین شود؟ با دوستان در آنچه فراغ دل ایشان را شاید ..... نیکو ننماید.
- (۱) تحمل نمودن
(۲) زنهار خواستن
(۳) ممانعت ورزیدن
(۴) مضایقت پیوستن
- ۵۸- «ترهات اصحاب اغراض اگر چه موجز باشد به تدریج مایه گیرد و تدارک صورت نبندد» متناسب است با:
- (۱) آتش جای خود را خود باز می‌کند
(۲) آتش چو بر افروخت بسوزد تر و خشک
(۳) آتش اگر چه اندک است حقیر نباید داشت
(۴) آتش نشانیدن و اخگر گذاشتن کار خردمندان نیست.
- ۵۹- «جانب نمالک و تماسک را بی‌رعایت گذاشتن» یعنی .....
- (۱) خوب‌ستنداری نکردن
(۲) پرده شرم دریدن
(۳) جانب دوستان گرفتن
(۴) حقوق دیگری ضایع ناکردن
- ۶۰- کدام گزینه به مفهوم عبارت «مقدر اقوات قوت را علت زندگانی کرده است و هرگز معلول از علت جدا نگردد.» نزدیک‌تر است؟
- (۱) تا جان هست توان نیز هست
(۲) گشایش به فضل است نه تلاش
(۳) آدمی به روزی رسان زنده است نه به روزی
(۴) با مدعی بگوی که روزی مقرر است
- ۶۱- مفهوم این جمله «جهانیان را به اظهار توزع سغبه زرق کردن.» در کدام گزینه آمده است؟
- (۱) تجمل
(۲) تملق
(۳) تنوع
(۴) تصنع
- ۶۲- مفهوم کدام گزینه با گزینه‌های دیگر متفاوت است؟
- (۱) ظاهر و باطن به رعایت حقوق صحبت واداشتن
(۲) عقده موالات و مواخات واهی گردانیدن
(۳) درن عداوت به صافی محبت با یکدیگر بدل کردن
(۴) در مجال تیسر و مضیق تعسر یکدیگر را دستگیر بودن
- ۶۳- «لن یصلح العطار ما افسد الدهر» بر روی مدعیان زدن) کنایه از کدام مورد است؟
- (۱) ناممکن را ممکن کردن
(۲) دفع فاسد به افسد کردن
(۳) امید بیهوده در سر پروردن
(۴) ادعای واهی را درست پنداشتن
- ۶۴- مفهوم «مؤن حشر و چریک و ائقال و زواید عوارضات را از جایی مرتفع کردن» به کدام مورد اشاره دارد؟
- (۱) بر ساکنان آنجا رحمت آوردن
(۲) به مردم آنجا وعده و وعید دادن
(۳) گرانجانی را به سبکیالی بدل کردن
(۴) جنگ را در آنجا متوقف کردن
- ۶۵- مفهوم کدام گزینه با گزینه‌های دیگر متفاوت است؟
- (۱) کاس حرب را کاسه چرب دانستن
(۲) زخم رماح را لثم ملاح شناختن
(۳) شب زفاف را روز مصاف پنداشتن
(۴) نواله حسام را پیاله مدام انگاشتن
- ۶۶- «آب حیات او را در آبار بوار بند کردند» یعنی .....
- (۱) تحقیر کردند
(۲) در چاه افکندند
(۳) به زندان فرستادند
(۴) جان او را گرفتند

- ۶۷- در این جمله «هامون از ازدحام کتاب با هضاب سرافرازی کرد.» سخن از چیست؟
 (۱) هزینه بالا
 (۲) سپاهی انبوه
 (۳) کشته فراوان
 (۴) کرانه دوردست
- ۶۸- کدام گزینه غلط است؟
 (۱) تهلیل: لاله الأله گفتن
 (۲) تصلیه: صلی الله علیه و آله گفتن
 (۳) تسمیت: بسم الله الرحمن الرحیم گفتن
 (۴) حولقه: لا حول و لا قوة الا بالله گفتن
- ۶۹- کدام مورد می‌تواند جانشین نقطه چین شود؟ باید که باطن طلب تحقیق کند و از رسوم معرض باشد که .....
 هرگز به تحقیق نرسد.
 (۱) هر که در میان خلق علامت شود.
 (۲) هر که حجاب ربوبیت برگیرد.
 (۳) هر که اندر مقامات فانی نگردد.
 (۴) هر که به ظاهر چیزها بسنده کار باشد.
- ۷۰- در عبارت «از آثار ربیع رباع گلزار شد و دیار دثار انوار و ازهار در سر گرفت.» کدام کلمه جمع نیست؟
 (۱) دیار
 (۲) دثار
 (۳) رباع
 (۴) ازهار
- ۷۱- در کدام گزینه، «چه» مفهوم تساوی دارد؟
 (۱) شنیدی چه گفت آن پسندیده‌خوی
 (۲) بر این خوان یغما چه دشمن چه دوست
 (۳) من آن‌چه شرط بلاغ است با تو می‌گویم
 (۴) چه جای راحت و امن است دهر پر نکبت
- ۷۲- در کدام گزینه «باء» مقابله هست؟
 (۱) این قفل با کلید دگر باز می‌شود.
 (۲) فرهاد کوه غم را با جان نمی‌فروشد.
 (۳) با شیر اندرون شد و با جان به در رود
 (۴) خوش آن شبها که با افسانه میلی داشتی
- ۷۳- در کدام بیت، جمله مؤول به مصدر به کار رفته است؟
 (۱) پزشکی که باشد به تن دردمند
 (۲) که مرد ار چه بر ساحل است ای رفیق
 (۳) آن که دایم هوس سوختن ما می‌کرد
 (۴) دوست نزدیک‌تر از من به من است
- ۷۴- در کدام عبارت، آثار ترجمه لفظی آشکارتر است؟
 (۱) بیقین نتیجه نماز به میزان حضور قلب نمازگزار است.
 (۲) بدرستی که از نماز تو برای تو نتیجه‌ای نیست جز به مقدار حضور قلب تو در نماز
 (۳) همانا از نماز تو برای تو نتیجه‌ای نیست جز آن مقدار که در آن حضور قلب داشته‌ای
 (۴) همانا نماز تو برای تو نتیجه‌ای ندارد جز آن مقدار که در آن حضور قلب داشته‌ای
- ۷۵- کدام شاعر، در حکمت و فلسفه اشتهار داشته است؟
 (۱) رودکی
 (۲) شهید بلخی
 (۳) مخدّی گرگانی
 (۴) خبّازی نیشابوری
- ۷۶- موضوع کدام اثر ناصر خسرو تأویلات اوست؟
 (۱) وجه دین
 (۲) خوان اخوان
 (۳) جامع الحکمتین
 (۴) زاد المسافرین

- ۷۷- کدام متن فارسی، براساس طهارة الأعراق ابن مسکویه تألیف شده است؟
 (۱) قابوسنامه
 (۲) سیاست نامه
 (۳) اخلاق ناصری
 (۴) معراج السعاده
- ۷۸- کدام شاعر، شیعه مذهب و ستایشگر بزرگان شیعه است؟
 (۱) جامی
 (۲) بیدل
 (۳) ابن حسام
 (۴) سیف اسفرنگ
- ۷۹- سبک سخن سرایی سعدی، در کدام بیت نمود دارد؟
 (۱) نماز شام قیامت به هوش باز آید
 (۲) به قمار خانه رفتم همه پاکباز دیدم
 (۳) بهین گلی که مرا بشکفد از آن، این است
 (۴) بیابان و شب تاریک و با من بخت من همره
- ۸۰- کدام ترکیب، مطابق ذوق و سلیقه شاعران عصر صفوی است؟
 (۱) گل قالی
 (۲) پرگار وجود
 (۳) برگ بی برگی
 (۴) باد فروردین
- ۸۱- فرهنگ و جغرافیای منطقه‌ای، در اثر کدام نویسنده نمود بارزتری دارد؟
 (۱) صادق هدایت
 (۲) هوشنگ گلشیری
 (۳) محمود دولت آبادی
 (۴) محمدعلی جمال‌زاده
- ۸۲- «مناقب اوحد الدین کرمانی» را، کدام استاد تصحیح و چاپ کرده است؟
 (۱) محمد معین
 (۲) هانری کربن
 (۳) جلال‌الدین همایی
 (۴) یدیع‌الزمان فروزانفر
- ۸۳- کدام کتاب، کشف الایات و کشف الکلمات مثنوی مولوی است؟
 (۱) کلید گنجینه
 (۲) آسمان‌های دگر
 (۳) فرهنگ آفتاب
 (۴) از دریا به دریا
- ۸۴- در مبحث نظریه ادبی، کدام توضیح در باب تفسیرشناسی درست است؟
 (۱) بر آثار گذشته تأکید دارد.
 (۲) بر مبنای ایدئولوژی پیش می‌رود.
 (۳) اجزای متن را بر کلی واحد منطبق نمی‌سازد.
 (۴) از دیدگاه تفسیرشناسی آثار ادبی نمی‌تواند التقاطی، ناقص و دارای تناقض درونی باشند.
- ۸۵- از دیدگاه نظریه ادبی، کدام توضیح درباره سنت درست است؟
 (۱) مشروعیتی دارد مطابق با منطق
 (۲) بستر مبارزه و گسستگی و محرومیت است.
 (۳) گفتگویی است پویا میان گذشته و حال و آینده
 (۴) مایه وحدت است و گذشته و حال و آینده را به یکدیگر پیوند می‌زند.

- ۸۶- کدام عبارت، درباب این بیت «قلم را آن زبان نبود که سرّ عشق گوید باز و رای حدّ تقریر است شرح آرزومندی» درست است؟
- (۱) تذیل
(۲) تکمیل
(۳) ایضاح
(۴) اعتراض
- ۸۷- کدام مورد، هم وزن این مصراع «به حسن و خلق و وفا کس به یار ما نرسد» است؟
- (۱) هوای کوی تو از سر نمی‌رود حالی
(۲) دیو چو بیرون رود فرشته درآید
(۳) ظلّ ممدود خم زلف توأم بر سر باد
(۴) گوی توفیق و کرامت در میان افکنده‌اند
- ۸۸- در آغاز کدام مصراع، زحاف خراب اجرا شده است؟
- (۱) اشته به شعر عرب در حالت است و طرب
(۲) بگذار تا بگیریم چون ابر در بهاران
(۳) مرا به خیر تو امید نیست شر مرسان
(۴) نفس خروس بگرفت که نوبتی بخواند
- ۸۹- در قافیه کدام بیت، حرف قید به کار رفته است؟
- (۱) هر که آمد عمارتی نو ساخت
(۲) شنیدم که می‌گفت و باران دمع
(۳) عمر برف است و آفتاب تموز
(۴) نوبهار آمد و آورد گل و یاسمینا
رفت و منزل به دیگری پرداخت
فرو می‌دویدش به عارض چو شمع
اندکی ماند و خواجه غره هنوز
باغ همچون تبت و راغ به سان عدنا
- ۹۰- این بیت «تو شهی و کشور جان ترا تو مهی و جان جهان ترا ز ره کرم چه زبان ترا که نظر به حال گدا کنی» از کدام بحر است؟
- (۱) وافر
(۲) بسیط
(۳) کامل
(۴) طویل
- ۹۱- در کدام بیت استعاره مکنیه هست؟
- (۱) ای که بر چرخ ایمنی زنه‌ار
(۲) آب در جوی عدل گشت گلاب
(۳) چو بیژن به نزدیک هومان رسید
(۴) یکی درخت گل اندر فضای خلوت ماست
تکیه بر آب کرده‌ای هش‌دار
نوش در کام ظلم شد افیون
یکی اهنی گوه جوشنده دید
که سروهای چمن پیش قامتش پستند
- ۹۲- کدام ویژگی‌های بلاغی در این بیت «خامان ره نرفته چه داند ذوق عشق دریا دلی بجوی دلیری سرآمدی» هست؟
- (۱) مجاز - جمع
(۲) جمع - التفات
(۳) کنایه - اختصاص
(۴) تنسیق صفات - مجاز
- ۹۳- در این بیت: «زلف دلدار چو زَنار همی فرماید برو ای شیخ که شد بر تن ما خرّقه حرام» کدام صنعت بدیعی به کار رفته است؟
- (۱) توجیه
(۲) استتباع
(۳) حسن تعلیل
(۴) مذهب کلامی
- ۹۴- با توجه به این بیت: «نه ربیبی بجز حکمتش مردمی را نه عیبی بجز همتش برتری را»، گزینه درست کدام است؟
- (۱) جناس - ازدواج
(۲) جناس - اسلوب الحکیم
(۳) تعریض - مدح شبیه به ذم
(۴) مدح شبیه به ذم - ترصیع

۹۵- کدام گزینه در باب این بیت: «شاخ بنفشه بر سر زانو نهاده سر مانده مخالف بوسهل زوزنی»، درست است؟

(۱) کنایه - توسیم

(۲) توسیم - توشیح

(۳) توشیح - استعاره مکنیه

(۴) استعاره مکنیه - اشتقاق

۹۶- در کدام گزینه، مجاز به کار رفته است؟

(۱) ریگ آمو و درشتیهای او

زیر پایم پرنیان آید همی

(۲) برآن نامه بنهاد خسرو نگین

فرستاده را داد و کورد آفرین

(۳) گل مراد تو آنکه نقاب بگشاید

که خدمتش چو نسیم سحر توانی کرد

(۴) می‌دهد نه چرخ و چار ارکان گواه

پادشاهی را به نام شاه محضر کرده‌اند

۹۷- در بیت «صحبت حور نخواهم که بود عین قصور

یادآور کدام تناسب پنهان است؟

(۱) حور / عین

(۲) حور / عین

(۳) حور / قصور

(۴) عین / قصور

۹۸- در کدام بیت، شیوه وصل و غرض آن، با دیگر گزینه‌ها متفاوت است؟

(۱) سرم برفت و زمانی به سر نرفت این کار

دلجم گرفت و نبودت دل گرفتاری

(۲) بخواه جان و دل از بنده و روان بستان

که حکم بر سر آزادگان روان داری

(۳) کاروان رفت و تو در راه کمینگاه به خواب

وه که بس بی‌خبر از این همه بانگ جرسی

(۴) به خواب نیز نمی‌بینمش چه جای وصال

چو این نبود و ندیدیم باری آن بودی

۹۹- کدام بیت، افاده معنی حصر می‌کند؟

(۱) که رستم منم کم مماناد نام

نشیناد بر ماتم پور سام

(۲) من ترک وصال تو نگویم

الآ به فراق جسم و جانم

(۳) هر آن دل را که سوزی نیست دل نیست

دل افسرده غیر از آب و گل نیست

(۴) تو خود ای گوهر یکدانه کجایی آخر

کز غمت دیده مردم همه دریا باشد

۱۰۰- در کدام بیت «اغرا» غرض ثانوی پرسش است؟

(۱) پسنده است بازهد عمار و بوذر

کند مدح محمود مرعنصری را

(۲) صفت چند گویی زشمشاد و لاله

رخ چون مه و زلفک عنبری را

(۳) اگر لاله پر نور شد چون ستاره

چرا زو نپذیرفت صورتگری را

(۴) تو با هوش و رای از نکو محضران چون

همی برنگیری نکو محضری را

موسسه تحقیقاتی آرمان